

ногенні конфлікти, які нерідко завершуються вчиненням насильницьких злочинів на ґрунті ревнощів, ненависті та помсти [3, с. 88].

Отже, розглянуті явища найчастіше породжують або зумовлюють криміногенний сімейно-побутовий конфлікт, якому належить вирішальна роль у генезисі насильницьких злочинів, вчинених у сімейно-побутовій сфері. Тобто в такий спосіб вони детермінують вчинення цих злочинів.

Серед таких чинників ми виділяємо: незадовільні умови життя (скрутне матеріальне становище), безробіття члена сім'ї, низький рівень соціальної підтримки, антисус-

пільний вплив оточення, прийнятність насильницької поведінки в сім'ї, помилки, які допускаються в спілкуванні під час співжиття, різниця життєвих позицій та поглядів (боротьба за лідерство, перерозподіл сімейного бюджету та домашніх обов'язків, різні погляди на виховання дітей, стосунки з батьками, відмінність поглядів щодо статевої моралі), зловживання алкоголем або наркотиками тощо.

Проте варто пам'ятати, що проаналізовані негативні явища та процеси зумовлюють насильницьку злочинність у сімейно-побутовій сфері не безпосередньо, а лише внаслідок складної взаємодії з морально-психологічними властивостями особистості злочинця.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 7 липня 2017 р. № 2229-VIII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>.
2. Головін Б. Сімейно-побутові конфлікти в системі детермінації умисних вбивств і тяжких тілесних ушкоджень: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право»; Національна юридична академія ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2003. 14 с.
3. Головін Б. Кримінологічні проблеми умисних вбивств і тяжких тілесних ушкоджень, що вчиняються у сімейно-побутовій сфері: моногр. / за ред. В. Голіни. Харків: Нове слово, 2004. 252 с.
4. Головін Б. Щодо поняття сімейно-побутових насильницьких злочинів. Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб. Харків, 2000. Вип. 44. С. 181–187.
5. Савчук О. Наслідки подружнього насильства: індивідуально-психологічна перспектива. Наукові записки НаУКМА. 2002. Т. 20. Спеціальний випуск: у 2 ч. Ч. 2. С. 384–388.
6. Бова А. Модель факторів, що обумовлюють насильство в сім'ї. Український соціум. 2005. № 1 (6). С. 15–25.
7. Ларченко М. Сімейні девіації як кримінологічна проблема. Юридичний вісник. Кримінальне право та кримінологія. 2011. № 3 (20). С. 99–103.
8. Гумін О. Характеристика осіб, які вчиняють насильство в сім'ї. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. 2014. № 810. С. 172–177.
9. Головін Б. Соціально-психологічний портрет особи сімейно-побутового злочинця. Вісн. Запорізького юрид. ін-ту. 2001. № 1. С. 189–198.
10. Овсянникова А. Физическое насилие в паре: 5 фактов, которые вы не знали. Psychologies. URL: <http://www.psychologies.ru/self-knowledge/behavior/fizicheskoe-nasilie-v-pare-5-faktov-o-kotoryih-myi-ne-znaem/>.

УДК 343.344

ДЕТЕРМІНАНТИ ТА ЗАПОБІГАННЯ НЕЗАКОННОМУ ОБІГУ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ

DETERMINANTS AND PREVENTION OF ILLEGAL TRAFFICKING OF WEAPONS IN UKRAINE

Тесленко В.І., студент

*Інститут прокуратури та кримінальної юстиції
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого*

У статті досліджуються детермінанти і заходи запобігання незаконному обігу зброї на території України. Відносини у цій сфері регулюються численними законодавчими і підзаконними актами. Встановлюється зміст поняття «незаконний обіг зброї», під яким розуміють зумовлений конкретними соціальними умовами процес надходження, поширення, застосування і використання зброї в суспільстві, що відбувається з порушенням чинного законодавства і виявляється у вчиненні дій, заборонених законом. Порушення правил обігу зброї тягне за собою адміністративну і кримінальну відповідальність. Тенденція до зростання кількості злочинів, пов'язаних із незаконним обігом зброї, та велика кількість зброї серед населення вказує на серйозність питання її незаконного обігу.

Автор визначає детермінанти незаконного обігу зброї в Україні. Серед причин та умов акцентується увага на організаційно-управлінських та економічних. Також окремо розглядається збройний конфлікт на сході України як одна з вагомих детермінант незаконного обігу зброї на території нашої держави. Незаконний обіг зброї становить серйозну загрозу національній безпеці. Протидія можлива шляхом прийняття нормативного акта, який би встановив концептуальні засади державної політики з контролю за зброєю в усіх організаційних і законодавчих аспектах, а також вироблення єдиної скоординованої міжвідомчої програми, яка регламентує діяльність правоохоронних органів щодо боротьби зі злочинністю в сфері незаконного обігу зброї.

Ключові слова: зброя, незаконний обіг зброї, злочинність, запобігання.

В статье исследуются детерминанты и меры предотвращения незаконного оборота оружия на территории Украины. Отношения в этой сфере регулируются многочисленными законодательными и подзаконными актами. Устанавливается содержание понятия «незаконный оборот оружия», которое можно определить как обусловленный конкретными социальными условиями процесс поступления, распространения, применения и использования оружия в обществе, происходящий с нарушением действующего законодательства и проявляющийся в совершении различных действий, запрещенных законом. Нарушение правил законного оборота оружия влечет за собой административную и уголовную ответственность. Тенденция к росту числа преступлений, связанных с незаконным оборотом оружия, и большое количество оружия среди населения указывает на серьезность вопроса его незаконного оборота.

Автор определяет детерминанты незаконного оборота оружия в Украине. Среди причин и условий акцентируется внимание на организационно-управленческих и экономических. Также отдельно рассматривается вооруженный конфликт на востоке Украины как одна из весомых детерминант незаконного оборота оружия на территории нашего государства. Незаконный оборот оружия представляет собой

серьезную угрозу национальной безопасности. Противодействие возможно путем принятия нормативного акта, который бы установил концептуальные основы государственной политики по контролю за оружием во всех организационных и законодательных аспектах, а также выработки единой скоординированной межведомственной программы, регламентирующей деятельность правоохранительных органов по борьбе с преступностью в сфере незаконного оборота оружия.

Ключевые слова: оружие, незаконный оборот оружия, преступность, предотвращение.

The article examines the determinants and measures to prevent illicit arms trafficking in Ukraine. The author analyzes the current legislation of arms trafficking and comes to the conclusion that relations in the field of arms circulation are regulated by numerous laws and subordinate acts. It is pointed out that there is no legal act, which defines the basis of state policy and legal regulation of the circulation of weapons in Ukraine.

Determined content and definition of "illegal arms trafficking", which can be defined as the process of receipt, distribution, using and use of weapons in a society, which occurs in violation of applicable legislation, is determined by concrete social conditions, and is manifested in the commission of various actions prohibited by law. Violation of the rules of illegal arms circulation entails administrative and criminal liability.

Also, the article focuses on statistical data. In particular, the number of registered crimes under Art. 263 of the Criminal Code of Ukraine (illegal handling of weapons, combat supplies or explosives), the approximate total number of legal and illegal weapons from the population and quantitative indicators for its removal. The tendency to increase the number of crimes related to illicit arms trafficking and large numbers of weapons among the population points to the seriousness of the issue of its illicit trafficking.

The author defines the determinants of illicit arms trafficking in Ukraine. Among the causes and conditions, emphasis is placed on organizational, managerial and economic. Also, separately consider the armed conflict in the east of Ukraine, as one of the most significant determinants of illicit arms trafficking in the territory of country.

The article suggests ways to prevent illicit trafficking of weapons, by carrying out a general social, specially-criminological and individual preventive measures.

The author comes to the conclusion that illicit arms circulation represents a serious threat to national security, as a means of influencing the criminal world on society. Opposition to this negative phenomenon is seen as necessary by adopting a normative act that would establish the conceptual framework of the state policy on arms control in all organizational and legislative aspects, as well as in developing a single coordinated interagency program that regulates the activities of law enforcement agencies in the fight against crime in the area of illicit arms trafficking.

Key words: weapons, illicit arms trafficking, crime, prevention.

Питання, пов'язані з вивченням цього виду злочинності, розглядалися в працях таких дослідників, як О.П. Дячкін, А. Загорулько, Ф. Кіріленко, Л.М. Кулик, В.В. Лень А.М. Лисенко, В.І. Рибачук та ін.

Метою роботи є дослідження кримінологічних аспектів незаконного обігу зброї. Завданнями є: аналіз правового регулювання обігу зброї; встановлення причин та умов, що сприяють розвитку незаконного обігу зброї; визначення системи заходів запобігання незаконному обігу зброї.

Злочинність стає одним з основних дестабілізуючих чинників держави та суспільства. Останніми роками характерною тенденцією є підвищення суспільної небезпеки злочинності, пов'язаної з незаконним обігом зброї, яку надалі використовують для вчинення таких злочинів, як вбивства, нанесення тяжкої шкоди здоров'ю, розбій, вимагання, терористичний акт, захоплення заручників, бандітизм, хуліганство та ін. В останнє десятиліття кількість зареєстрованих злочинів, пов'язаних із використанням зброї, неухильно зростає.

На думку учених, незаконному обігу зброї також сприяє вчинення таких злочинів, як викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем; незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами; незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв; недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів тощо.

Статистичні дані свідчать, що останні роки характеризуються надзвичайно високим рівнем злочинів, пов'язаних із незаконним обігом зброї. Так, протягом 2014 р. в Україні було зареєстровано 7 228 злочинів, передбачених ст. 263 Кримінального кодексу (далі – КК) України «Незаконне поводженням зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами»; у 2015 р. – 7 409, у 2016 р. – 6 307, у 2017 р. – 8 002 р., а за 9 місяців 2018 р. – 6 873 злочини [1]. За даними аналітичної компанії Small Arms Survey, в Україні в 2017 р. за приблизними оцінками сумарна кількість легальної та нелегальної зброї, яка знаходиться у населення, становить близько 5 млн одиниць [2, с. 3].

Неконтрольований обіг зброї набув організованого і транснаціонального характеру та є однією з визначальних детермінант злочинності. У зв'язку з цим проблема запо-

бігання незаконному обігу зброї є актуальною та потребує відповідного вирішення.

Сьогодні незаконний обіг зброї є одним із найбільш серйозних чинників, що сприяють погіршенню криміногенної ситуації, зростанню організованої злочинності, тероризму в країні і становить реальну загрозу як національній, так і громадській безпеці загалом.

Однією з проблем, що сприяє незаконному обігу зброї, на думку учених, є відсутність єдиного нормативно-правового акта, в якому було б надано законодавче визначення понять «зброя», «обіг зброї» та інших кримінально-правових термінів. Проте виготовлення, придбання, володіння, експлуатація (застосування), знищення та інші дії зі зброєю регулюються численними нормативними актами, зокрема: Законами України «Про мисливське господарство та полювання» [3], «Про поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення» [4], «Про ліцензування видів господарської діяльності» [5], Постановою Верховної Ради України «Про право власності на окремі види майна» [6]. Основним відомчим нормативно-правовим актом, який регулює обіг зброї, є «Інструкція про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боеприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів» МВС України [7]. У Постанові Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику в справах про викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами» сформульовано поняття незаконного зберігання, носіння, придбання, виготовлення, передачі та збуту вогнепальної зброї [8].

Як вказують учені, основними причинами збільшення кількості злочинів із застосуванням вогнепальної зброї є конфлікти між кримінальними структурами за розподіл сфер впливу, збільшення кількості зброї із зони бойових дій та осіб, які психологічно готові до її застосування. Цьому також сприяє відсутність невідворотності покарання та пом'якшення запобіжних заходів, пов'язаних із позбавленням або обмеженням волі, що застосовуються судами до порушників [9, с. 120].

Отже, виявлення причин і умов, що сприяють незаконному обігу зброї, має велике значення як для науки,

так і для правозастосовної діяльності, зокрема для попередження цих злочинів, оскільки дослідження явищ, які зумовлюють вчинення злочинних посягань у цій сфері, дозволить більш ефективно використовувати запобіжні заходи, спрямовані на боротьбу з цим явищем.

Незаконний обіг зброї зумовлений низкою чинників і нерозривно пов'язаний із сучасними умовами життя суспільства та є похідним від загальних причин і умов злочинності в різних сферах суспільного життя.

Наприклад, *організаційно-управлінські чинники* полягають у недостатній ефективності функціонування державної системи щодо виявлення та припинення дії каналів незаконного обігу зброї у зв'язку з їх слабкою матеріально-технічною базою. Також це проблеми кадрового забезпечення, слабка організація взаємодії та координації між окремими структурними ланками та відсутність єдиного централізованого обліку зброї, що знаходиться в обороті, її основних частин і боєприпасів.

Економічні чинники, які сприяють обігу зброї: недостатнє фінансування військ і військових формувань, внаслідок чого належним чином не забезпечуються необхідні умови для зберігання зброї, а також недотримання вимог вибухопожежної та екологічної безпеки, переважність баз, складів і арсеналів зброї, невідповідність місць зберігання зброї встановленим технічним вимогам, що уможливило проникнення до них сторонніх осіб із метою володіння [10, с. 54].

Слід звернути увагу на те, що в мережі інтернет міститься інформація про технологію виготовлення саморобних вибухових пристроїв із доступних компонентів і переробку газової та травматичної зброї для стрільби бойовими патронами; вказуються місця бойових дій часів Великої Вітчизняної війни, що спонукає «чорних копачів» здійснювати незаконні розкопки.

Також внаслідок подій, які відбуваються на сході України, де проводилася Антитерористична операція (розпочата 14 квітня 2014 р.), а зараз – Операція об'єднаних сил (далі – ООС), істотно збільшилася кількість нелегальної зброї, оскільки має місце недосконалий контроль за переміщенням вогнепальної зброї із зони ведення бойових дій. Окремо слід згадати про військовослужбовців, які після служби в зоні ООС нерідко везуть додому зброю та вибухівку, а також про біженців та інших осіб.

Отже, встановлення детермінантів незаконного обігу зброї має практичне значення для запобіжної діяльності, а саме для визначення заходів загальносоціального, спеціальнокримінологічного й індивідуального запобігання [11, с. 10].

Запобіжні заходи загального характеру впливають на будь-який вид злочинності, тож здатні протидіяти і незаконному обігу зброї. Незважаючи на те, що вони спеціально не орієнтовані на попередження злочинів, без них спеціальнокримінологічні заходи виявляються безсиллими. Науковці вважають, що за змістом вони бувають соціально-економічними, організаційно-управлінськими, ідеологічними, виховними, технічними, правовими тощо. Але таке розмежування є досить умовним, оскільки в реальному житті протидія злочинності може бути ефективною тільки за їх системного впливу, коли кожен із названих заходів нерозривно пов'язаний з іншими.

Максимальних результатів у попередженні незаконного обігу зброї можна досягти, якщо створити сприятливі умови для розвитку економіки, інститутів громадянського суспільства, підвищення духовності та інших заходів загального характеру, цілеспрямовано впливати на безпосередні причини злочинності шляхом здійснення заходів спеціальнокримінологічного запобігання.

Заходи спеціальнокримінологічного запобігання залежать від сфери незаконного обігу зброї (економічна діяль-

ність, громадська безпека, сфера військової служби); від особливостей структурних елементів незаконного обігу зброї (зберігання, придбання, передача тощо). Залежно від сфери застосування їх поділяють на дві групи: 1) спрямовані на забезпечення безпеки в сфері легального обігу зброї; 2) спрямовані на недопущення злочинів, що становлять незаконний обіг зброї [10, с. 57].

Заходами спеціальнокримінологічного запобігання незаконному обігу зброї науковці визнають:

- забезпечення суворого обліку зброї (боєприпасів) на всіх стадіях поводження з нею;
- здійснення заходів щодо збереження зброї і її комплектуючих деталей на заводах-виробниках, об'єктах реалізації (ремонту);
- неухильне дотримання встановлених правил поводження зі зброєю, в разі їх порушення – притягнення винних до дисциплінарної, матеріальної, адміністративної та кримінальної відповідальності;
- подальший розвиток автоматизованих інформаційно-пошукових систем обліку зброї, створення єдиного централізованого міжвідомчого банку даних;
- контроль за дотриманням правил обліку, зберігання, носіння, перевезення зброї в воєнізованих і правоохоронних організаціях, а також у приватних охоронних структурах;
- розвиток технології біометрії у зверненні зі зброєю (використання біометричних пістолетів, сейфів тощо);
- перекриття каналів незаконного постачання (контрабанди) зброї;
- вилучення зброї із незаконного обігу.

Заходами мінімізації обсягу зброї, що знаходиться в незаконному обігу у населення, є т. зв. «місячники добровільної здачі зброї» та безпосереднє її вилучення [12, с. 182]. За даними МВС України, загалом у 2017 р. поліція вилучила з незаконного обігу 2 426 одиниць вогнепальної зброї, у т. ч. 109 бойових гвинтівок і карабінів, 123 автомати, 23 пістолети-кулемети, 1 016 пістолетів і револьверів, 98 мисливських гвинтівок і карабінів, 6 бойових рушниць, 333 одиниці саморобної зброї, 173 мисливські рушници, 256 обрізів, 141 одиницю іншої вогнепальної зброї та 148 одиниць іншої зброї. Окрім цього, вилучено 239,7 тис. патронів, 2,2 тис. гранат, 58 мін, 72 саморобні вибухові пристрої, 78 гранатометів і реактивних систем, 235 пристроїв для відстрілу патронів несмертельної дії [13].

Важливим структурним елементом системи запобігання злочинності виступає індивідуальне запобігання, яке визначають як різновид запобігання злочинності щодо конкретної особи. Особливу увагу слід звертати на осіб: 1) раніше судимих за злочини, пов'язані з незаконним обігом зброї, та злочини, вчинені за допомогою зброї; 2) членів організованих злочинних груп; 3) військовослужбовців і демобілізованих осіб, які брали участь у бойових діях у зоні ООС, мають бойовий досвід і навички поводження з вогнепальною зброєю, вибуховими речовинами тощо.

Підсумовуючи, зазначимо, за сучасних умов незаконний обіг зброї становить серйозну загрозу національній безпеці, оскільки є засобом впливу злочинного світу на суспільство і джерелом високих кримінальних доходів.

Реалізація державної політики у сфері протидії незаконному обігу зброї вказує на необхідність прийняття окремого нормативно-правового акта, в якому слід визначити поняття «зброя», «обіг зброї» та інші терміни, визначити систему суб'єктів контролю та вказати основні напрями діяльності держави у цій сфері. Його прийняття дозволить проводити злагоджену політику контролю за зброєю, що знаходиться в законному обороті, і реалізувати запобіжні заходи у сфері її незаконного обігу. Отже, держава повинна вдосконалювати контроль за законним обігом зброї й активно протидіяти її незаконному обігу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення. Генеральна прокуратура України: сайт. URL: http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=110381&libid=100820.
2. Мартинюк А. Дослідження незаконних потоків зброї. URL: <http://www.smallarmssurvey.org/fileadmin/docs/T-Briefing-Papers/SAS-BP3-Ukraine-UKR.pdf>.
3. Про мисливське господарство та полювання: Закон України від 22 лютого 2000 р. № 1478-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2000. № 18. Ст. 132; зі змінами станом на 10 березня 2017 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1478-14>.
4. Про поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення: Закон України від 23 грудня 2004 р. № 2288-IV. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2005. № 6. Ст. 138; зі змінами станом на 18 грудня 2017 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2288-15>.
5. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 01 червня 2000 р. № 222-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2015. № 23. Ст. 158; зі змінами станом на 28 вересня 2017 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.
6. Про право власності на окремі види майна: постанова Верховної Ради України від 17 червня 1992 р. № 2471-XII. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1992. № 35. Ст. 517; зі змінами станом на 24 січня 1995 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2471-12>.
7. Інструкція про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боеприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 21 серпня 1998 р. № 622; зі змінами станом на 15 травня 2018 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98>.
8. Про судову практику в справах про викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 р. № 3. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003700-02>.
9. Кіріленко Ф., Загорюлько А. Незаконний обіг зброї і стан боротьби зі злочинами, вчиненими з її використанням. Национальный юридический журнал: теория и практика. 2017. № 12. С. 119–123. URL: http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2017/6/part_2/26.pdf.
10. Задоян А.А., Мацкевич И.М., Чучаев А.И. Проблемы криминологического предупреждения незаконного оборота оружия: монография. М.: МГЮА, 2017. С. 127.
11. Рибачук В.І. Кримінально-правові та криминологічні аспекти боротьби з незаконними діями при поводженні зі зброєю, бойовими припасами та вибуховими речовинами: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08; Одеська національна юридична академія. О., 2001. С. 21.
12. Кулик Л.М. Правові чинники незаконного обігу зброї в Україні. Право і суспільство. 2011. № 2. С. 180–185. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2011_2_39.
13. Результати роботи поліції за 12 місяців 2017 р. з протидії незаконному обігу зброї: Міністерство внутрішніх справ України від 12 січня 2018 р. URL: http://mvs.gov.ua/ua/news/11656_U_2017_roci_Nacpoliciya_viluchilaz_nezakonnogo_obigu_ponad_dvi_tisyachi_granat_INFOGRAFIKA_FOTO.htm.

УДК 342.9

ПРАВОВИЙ СТАТУС КІБЕРПОЛІЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТА ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ: НАЦІОНАЛЬНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

THE LEGAL STATUS OF CYBERPOLICE AS A SUBJECT TO COUNTERING CRIME: NATIONAL AND FOREIGN EXPERIENCE

Тимошенко О.О., студентка

Навчально-науковий інститут права
Сумського державного університету

Стаття присвячена одній з актуальних тем кримінального права щодо правового статусу правоохоронного органу, який протидіє кібернетичним загрозам на національному рівні. Автори аналізують зарубіжний досвід функціонування суб'єктів попередження кіберзлочинів провідних країн світу. Кіберполіція у процесі реалізації державної політики у сфері кіберзлочинності за своїми технічними та професійними можливостями забезпечує реагування на кіберзагрози. Проте сучасні виклики і небезпеки інформаційного простору потребують системного реагування у сфері модернізації суб'єкта і системи для ефективного протидіювання кіберпреступникам.

Ключові слова: кіберполіція, напрями протидії кіберзлочинності, попередження хакерських атак, підготовка спеціалістів.

Статья посвящена одной из актуальных тем уголовного права относительно правового статуса правоохранительного органа, который противодействует кибернетическим угрозам на национальном уровне. Авторы анализируют иностранный опыт функционирования субъектов предотвращения киберпреступлений ведущих стран мира. Киберполиция в процессе реализации государственной политики в сфере киберпреступности по своим техническим и профессиональным возможностям обеспечивает реагирование на киберугрозы. Но, несмотря на это, современные вызовы и опасности информационного пространства требуют системного реагирования в сфере модернизации субъекта и системы для эффективного предотвращения киберпреступлений.

Ключевые слова: киберполиция, направления противодействия киберпреступности, предупреждение хакерских атак, подготовка специалистов.

The article is devoted to the coverage of one of the topical issues of criminal law regarding the legal status of a law enforcement agency that counteracts cyber threats at the national level. In addition, the authors analyze the foreign experience of the functioning of subjects promoting the cybercrime of the leading countries of the world. Foreign experience of law enforcement agencies in countering cybercrime is necessary to improve the national system of cyberpolicy cooperation with auxiliary intelligence services in the direction of countering cyber attacks.

Cyberpolice, in the process of implementing state policy in the field of cybercrime, by its technical and professional capabilities, provides response to cyber threats. However, due to the modern challenges and dangers of the information space, require a systemic response to the modernization of the subject and the system for the effective and rapid prevention of cybercrime. The investigation of cybercrime requires the application of new knowledge and skills and the training of competent personnel. In addition, professionals in this field should be able to act quickly to identify criminals and provide evidence of crimes before they are removed. In addition to the special skills required for the cyberpolice unit,